Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
Yrityslainsäädäntö
Santeri Suominen

Muistio

24.9.2025

EK kannattaa komission ehdotusta arvopaperistamisen edistämiseksi Euroopassa
U 32/2025 vp - *Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta arvopaperistamista koskevan lainsäädännön muuttamiseksi*

Talousvaliokunnalle

TaV on pyytänyt EK:lta lausuntoa otsikkoasiassa. EK esittää lausuntonaan seuraavan.

Komission arvopaperistamiseen liittyvä esityskokonaisuus on EK:n näkemyksen mukaan tarpeellinen askel yritysrahoituksen ja ylipäätään pääomamarkkinoiden likviditeetin parantamiseksi. Toteutuessaan se tarjoaisi etenkin pankeille mahdollisuuden rahoittaa nykyistä enemmän eurooppalaista taloudellista toimeliaisuutta, yritysten ja kotitalouksien investointeja ja hankintoja.

Nykyinen pankkien vakavaraisuussääntely ja -valvontakäytäntö ovat varsin epäkannustavia matalariskisten omaisuuserien arvopaperistamiselle Pohjoismaissa, joiden markkinat ovat muutoinkin varsin matalariskiset. Toteutuessaan komission esitys parantaisi kannustimia arvopaperistamiselle ja loisi siten osaltaan paljon kaivattua syvyyttä ja likviditeettiä Euroopan pääomamarkkinoille, kun pääomaa vapautuisi lainattavaksi ulos pankeista. Se olisi kaikkien etu kipeästi talouskasvua kaipaavassa maanosassa.

EK kannustaa Suomea jäsenmaana kiirehtimään lainsäädäntöehdotuskokonaisuuden käsittelyä ja hyväksymistä EU:ssa. Ehdotuksen tavoitteena on vahvistaa EU:n pääomamarkkinoita ja lisätä rahoituksen tarjontaa helpottamalla pankkien taseissa olevien omaisuuserien arvopaperistamista ja niiden myyntiä sijoittajille.

Komission vuoden 2015 esitys ei menestynyt

Komissio esitti vuonna 2015 STS-arvopaperistamista Eurooppaan antamallaan lainsäädäntöehdotuksella (simple, transparent and standardised, STS securitisation).[1] Tämä kehikko ei kuitenkaan mahdollistanut riittävästi tervettä riskinottoa, joka kuuluu kaikkeen normaaliin taloudelliseen toimintaan olennaisena osana, jolloin uutta kehikkoa ei hyödynnetty markkinoilla. Se jäi lähes käyttökelvottomaksi. Arvopaperistaminen ei juurikaan sen myötä Euroopassa elpynyt. Komission esitys ei saavuttanut tavoitteitaan.

Nyt onkin olennaista tukea komission toista yritystä arvopaperistamisen käynnistämiseksi Euroopan pääomamarkkinoilla. Jos esitykseen lisätään liiallisia sijoittajansuojamekanismeja ja läpinäkyvyyden vaatimusta

[1] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/memo_15_5733

tulkintaan sääntelyssä ja valvontakäytännössä liiallisen tiukasti, lopputuloksena voi olla toinen menetetty mahdollisuus tukea eurooppalaista talouskasvua. Se olisi hyvin sääli.

EK painottaa, että pankkien vakavaraisuusvaatimuksiin tehtävät mukautukset toisivat merkittävää parannusta sääntelyn riskiperusteisuuteen, mikä on olennaisen tärkeää Pohjoismaiden matalariskisessä ympäristössä. Kannatettavalla esityksellään komissio pyrkii höllentämään aiempia tiukkoja rajoituksia, mutta samalla säilyttämään ne sääntelyn osat, jotka torjuvat hallitsemattomien riskien syntymistä talouteen.

EK pitää erittäin perusteltuna, että valtioneuvosto tukee EU:n arvopaperistamisasetuksen uudistamista sääntelyn yksinkertaistamiseksi, hallinnollisen taakan vähentämiseksi ja riskinjaon monipuolistamiseksi.

Suomen kantaluonnoksessa todetaan, että *”Valtioneuvosto katsoo, että ehdotetut toimenpiteet osaltaan palvelevat pääomamarkkinoiden kehittämistä pankkisektorin ulkopuolisen markkinatoiminnan kasvattamiseksi, mikä on erityisen toivottavaa Euroopassa.”* EK täsmentää, että komission esitys sallisi arvopaperistamista nimenomaan myös pankeissa, niiden taseissa ja niiden asiakkaille. Näin ollen ei ole aivan täsmällistä puhua vain pankkisektorin ulkopuolisesta toiminnasta. On aivan olennaisen tärkeää, että pankeille sallitaan arvopaperistaminen komission esittämällä tavalla.

Edelleen Suomen kantaluonnoksessa todetaan, että *”Valtioneuvosto korostaa, että pääoma- ja likviditeettivaatimusten tulisi säilyä tasolla, joka turvaa riittävissä määrin rahoitusjärjestelmän häiriönsietokykyä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että sääntelyn keventämisen vaikutuksista saadaan lisätietoa neuvotteluiden edetessä.”* EK tähdentää, että ilman pankkien pääoma- ja likviditeettivaatimusten hallittuja helpotuksia komission esitys arvopaperistamisen edistämiseksi ei tule johtamaan arvopaperistamistoiminnan elpymiseen Euroopassa.

Valvonta

Lopuksi EK kiinnittää huomiota esitettyyn keskitettyyn valvontaan. Markkinaosapuolia yhdenmukaisesti kohteleva valvontakäytäntö on olennaisen tärkeää. Valvonnassa tulee varmistua siitä, että valvontakäytännöt eivät muodostu itse sääntelyä tiukemmiksi ja siten käytännössä heikennä edellytyksiä arvopaperistamisen elpymiselle. Valvonta voi väärin suunniteltuna lisätä hallinnollista rasitetta ja tehdä tyhjäksi ehdotuksen tavoitteita. Valvonta tulisi pitää oikeasuhtaisena, sen tulisi huomioida arvopaperimarkkinoiden toiminnan luonne ja kohdistua lähinnä olennaisiin markkinatoimijoihin. Edellä mainituista syistä EK ei kannata valvonnan siirtämistä EKP:hen, vaan valvonnan järjestämisessä tulisi selvittää muiden olemassa olevien valvojien yhteistoimintamallien käyttöä.